

การใกล้เคียงข้อพิพาทในระดับพื้นที่

ส่วนอำนวยความสะดวก

สำนักการสอบสวนและนิติการ กรมการปกครอง

นายธณันท์ ทองรอด
หัวหน้ากลุ่มงานศูนย์ดำรงธรรม

ประวัติวิทยากร

ประวัติการศึกษา

- ปริญญาตรีนิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ปริญญาโทนิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขากฎหมายมหาชน มหาวิทยาลัยศรีปทุม
- เนติบัณฑิตไทย สมัยที่ ๖๘

ประวัติการทำงาน

- นิติกร สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดชลบุรี
- นิติกร กองการเจ้าหน้าที่ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
- นิติกร ส่วนงานนิติการ สำนักการสอบสวนและนิติการ กรมการปกครอง
- เจ้าพนักงานปกครอง ส่วนการรักษาความสงบเรียบร้อย ๓

ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง

- หัวหน้ากลุ่มงานศูนย์ดำรงธรรม/หัวหน้ากลุ่มงานกำกับการทางอาชญากรรม
- ส่วนอำนวยความสะดวก สำนักการสอบสวนและนิติการ กรมการปกครอง

เค้าโครงการบรรยาย

1. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับความขัดแย้ง
2. เทคนิคและวิธีการไกล่เกลี่ย
3. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการไกล่เกลี่ย
4. กรณีศึกษาที่น่าสนใจ

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ “ความขัดแย้ง”

ความขัดแย้งเป็นเรื่องธรรมดา

ความขัดแย้งเป็นเรื่องธรรมดา

เป็นธรรมชาติของมนุษย์ที่อยู่ร่วมกันในสังคม

เมื่อสังคมหลีกเลี่ยงความขัดแย้งไม่ได้
ต้องหาวิธีการจัดการความขัดแย้งให้
เหมาะสมกับลักษณะความขัดแย้งและ
ความต้องการของคู่กรณี เพื่อให้คู่กรณี
คงอยู่ร่วมกันได้ในสังคมอย่างปกติสุข

ความขัดแย้ง (Conflict)

สภาวะเศรษฐกิจ สังคม การเมือง เทคโนโลยี หรือทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เหตุการณ์ที่ปรากฏขึ้นเมื่อบุคคลหรือคนในสังคม

“มีความเห็นไม่สอดคล้องกัน”

- ☐ เป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นปกติวิสัยของมนุษย์มาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน
- ☐ เป็นเหตุการณ์ธรรมดาที่เกิดขึ้นในสังคมที่มีการอยู่ร่วมกันหรือทำงานร่วมกัน

ความขัดแย้งเกิดขึ้นในปริมาณที่พอเหมาะ

ความขัดแย้งนั้นจะนำไปสู่ “การเปลี่ยนแปลงที่สร้างสรรค์”

การแก้ไขความขัดแย้ง

ทุกฝ่ายต้องหาทางแก้ไข เพื่อให้ความสงบเรียบร้อยสามัคคีกลับคืนมา

วิธีที่ดีที่สุด (BEST PRACTICE)

คู่กรณีเจรจาตกลงกันเองก่อน

หากเจรจาไม่ได้ผล

ให้บุคคลที่สามมาไกล่เกลี่ยหรือช่วยในการเจรจาประนีประนอมกัน

เป้าประสงค์การไกล่เกลี่ยและประนีประนอมข้อพิพาท

ลดปัญหาความขัดแย้ง เกิดความสงบเรียบร้อย

สังคมเกิดความสงบสันติสุข

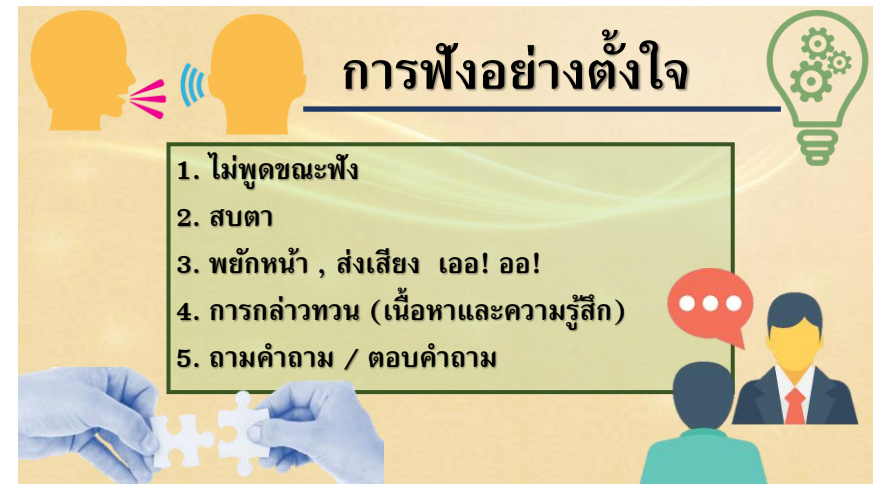
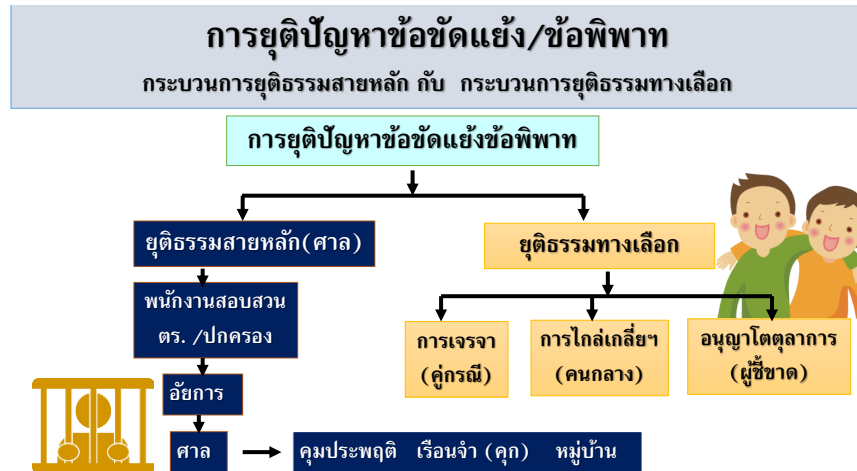
ลดคดีขึ้นสู่ศาล ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรม

ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้ง่าย สะดวก รวดเร็ว ท้าทายและประหยัด

ช่วยให้คู่ความทำการเจรจาต่อรองง่าย

สร้างบรรยากาศแห่งความเป็นมิตรในการเจรจา

ศิลปะในการประนอมข้อพิพาท

1. ผู้ทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยต้องมีความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์
ในเรื่องที่จะประนอม ต้องศึกษาในเรื่องนั้น มาก่อนบ้าง

และที่สำคัญต้องมีศิลปะ ในการพูด ในการเจรจาจนใจให้คู่พิพาท
ได้เกิดความเข้าใจกันซึ่งกันและกันและเห็นพ้องที่จะทำการตกลงประนีประนอม
โดยต่างฝ่ายต่างยอมผ่อนผันให้แก่กัน

“ ศิลปะในการประนอมดังกล่าวนี้เป็นเรื่องของ
จิตวิทยา บางครั้งก็เป็นเรื่องของบารมีหรือตะบะ ”

ศิลปะในการประนอมข้อพิพาท

คณะผู้ไกล่เกลี่ย ต้องคำนึงระมัดระวัง ในเรื่องต่อไปนี้ !!

๑. การแสดงทัศนคติและการปฏิบัติตัวของผู้ไกล่เกลี่ย

ต้องเป็นที่น่าเลื่อมใสศรัทธาของคู่พิพาท

มิฉะนั้นการเจรจาก็จะไม่บรรลุผล คู่พิพาทจะขาดความไว้วางใจ

ต้องทำให้คู่พิพาทมีความรู้ ความสามารถ มีความเป็นผู้นำ

มีความประพฤติดี อยู่ในศีลธรรม ซื่อสัตย์สุจริต

ประกอบสัมมาอาชีวะ ไม่ทำตัวเหลวไหลและ

อุปนิสัยสุขุม เชือกเย็นหนักแน่น มั่นคง

ศิลปะในการประนอมข้อพิพาท

คณะผู้ไกล่เกลี่ย ต้องคำนึงระมัดระวัง ในเรื่องต่อไปนี้ !!

- ต้องรู้หลักเจรจา คือ ต้องมีปัญญาวา วาจาสุภาพ อ่อนหวาน คำพูดมีเหตุผล มีหลักฐานอ้างอิง
หรือมีหลักฐาน มีประโยชน์ ประกอบไปด้วยความยุติธรรม มีความเป็นกลางและไม่ลำเอียง ไม่ถือ
พวก/ข้างไม่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้องในเรื่องที่เจรจา

- บุคลิกภาพดี ทำทางดี การแต่งการดี สะอาด สุภาพเรียบร้อย

- ปราศจากอคติ ๔ คือ ไม่ลำเอียงเพราะความรัก ความโกรธ

ความหลง ความกลัว

- มีความอดทน อดกลั้น

ศิลปะในการประนอมข้อพิพาท

๒. การรับฟังปัญหาข้อพิพาท สาเหตุข้อเรียกร้องและข้อโต้แย้ง
ด้วยความตั้งใจ อดทนและเป็นกลาง

- ตั้งใจฟัง สบตาผู้พูด (ดวงตาเป็นหน้าต่างของหัวใจ)

- ไม่ขัดจังหวะ ไม่แซว ทำให้ผู้พูดมั่นใจว่าสิ่งที่เขานำเสนอได้รับการพิจารณา

- ไม่ให้ใครเข้าออกในห้องไกล่เกลี่ย

- ไม่เอางานมาทำ/ไม่เอางานมาส่งหรือเซ็นชื่อ

- ไม่โทรศัพท์/ไม่รับโทรศัพท์ (ปิดโทรศัพท์ได้ยิ่งดี)

- จดบันทึกย่อข้อเท็จจริงหรือประเด็นที่คู่พิพาทชี้แจง

ศิลปะในการประนอมข้อพิพาท

๓. กำหนดประเด็นข้อพิพาทให้สอดคล้องกับหลักกฎหมายและความยุติธรรม

- สอบถามจากตัวผู้ร้องว่า มาร้องนั้นต้องการอะไรเป็นหลัก สอบถามความต้องการสูงสุด ความต้องการรองลงมา ความต้องการต่ำสุด
- ตรวจสอบจากพยานเอการ พยานบุคคล พยานวัตถุ
- นำเอาความขัดแย้งที่ไม่รับกันมากำหนดเป็นประเด็นข้อพิพาท
- กำหนดความเสียหายตามความเป็นจริง มีหลักฐานอ้างอิงได้ คิดคำนวณให้ผู้กรณีดู ต้องอธิบายให้เข้าใจได้

ศิลปะในการประนอมข้อพิพาท

๔. รับฟังและแสวงหาข้อเท็จจริง พยานหลักฐานต่าง ๆ เพิ่มเติม ก่อนจะสรุปข้อคิดเห็นเกี่ยวกับความรับผิดชอบของคู่พิพาท ก่อนการเจรจาต่อรอง และก่อนให้คำแนะนำ ในการประนอมข้อพิพาท

- ตรวจสอบจากพยานหลักฐาน พยานวัตถุ แล้วค้นคว้ารวบรวมข้อมูลเพิ่มเติม
- ตรวจสอบกรณีเทียบเคียง
- ตรวจสอบจากคำพิพากษาศาล
- ศึกษาจากจารีตประเพณีแห่งท้องถิ่นบ้าง

ศิลปะในการประนอมข้อพิพาท

๕. ใช้ยุทธวิธีการประนอมให้เหมาะสมกับบุคคล ปัญหา สถานที่ และเวลา

- ใช้ศิลปะการพูดให้ทุกฝ่ายรับในการประนอม
- ใช้ศิลปะในการกำหนดมาตรการในการแก้ปัญหา เช่น มาตรการทางกฎหมาย นิติศาสตร์ มาตรการทางปกครอง ทางรัฐศาสตร์ มาตรการทางสังคม
- กำหนดความต้องการสูงสุด และ ต่ำสุด

ศิลปะในการประนอมข้อพิพาท

๖. ให้คำแนะนำ ให้เวลา ให้โอกาสแก่คู่พิพาท ที่จะทบทวน ข้อคิดเห็นเพื่อประนีประนอมยอมความได้อีก

- ๗. ข้อควรระวังในการประนอมข้อพิพาท
- ผู้มีอำนาจประนอมข้อพิพาท ใครเป็นผู้เสียหาย ในเรื่องในที่ประนอม ใครเป็นผู้กรณี คู่พิพาทมีความสามารถตามกฎหมายที่จะทำนิติกรรมได้หรือไม่
- หลักฐานการมอบอำนาจกรณีมีการมอบอำนาจ

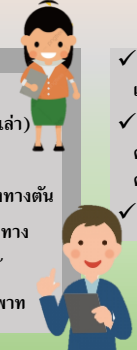
การรับฟังข้อเท็จจริง

- ห้องใกล้เคียง
 - ควรแยกเป็นสัดส่วน มิดชิดไม่โล่งแจ้ง ผู้คนไม่พลุกพล่าน เพราะไม่มีใครอยากให้คนอื่นรู้เห็นว่าคุณเองมีคดีความ มีเรื่องมีราว
 - ไม่มีคนเดินเข้า-ออก รบกวนการเจรจา หรือ ทำให้เสียสมาธิ
 - มีป้ายปิดหน้าห้องว่า กำลังประνομข้อพิพาท ห้ามรบกวน
 - มีแสงสว่างเพียงพอ อุณหภูมิพอเหมาะ

การฝ่าทางตัน เมื่อการไกล่เกลี่ยมีปัญหา

- ✓ พักการประชุมสักครู่
- ✓ แจ้งว่าเคยมีกรณีอย่างนี้ที่ตกลงกันได้ (เล่า)
- ✓ เอาใจเขา มาใส่ใจเรา
- ✓ ถามคู่พิพาท ว่าอะไรคือสาเหตุที่ทำให้ถึงทางตัน
- ✓ ถามคู่พิพาทว่า ถ้าวolverเรื่องอะไร ถึงไม่หาทาง
- ✓ หยุดเจรจาประเด็นที่ยังหาทางออกไม่ได้
- ✓ พุดเน้นย้ำประเด็นที่ตกลงกันได้ ชมคู่พิพาท
- ✓ ถามคู่พิพาทว่าอยากได้อะไรมากที่สุดในการไกล่เกลี่ยครั้งนี้ช่วยคู่พิพาทค้นหาทางออกหลาย ๆ ทาง
- ✓ อธิบายให้คู่พิพาทฟังว่า ถ้าวolverกันไม่ได้ แล้วนำคดีไปฟ้องต่อศาล จะต้องเสีย ทั้งค่าใช้จ่าย เวลา ความสัมพันธ์ ฯลฯ
- ✓ เลื่อนการประชุมออกไป เพื่อให้กลับไปคิดทบทวน

นวัตทัศน์ในการไกล่เกลี่ย

- ✓ ขอเพียงคำขอโทษที่ออกจากใจจริง
- ✓ สิ่งที่ซ่อนอยู่เบื้องหลัง
- ✓ การมองไปที่ประโยชน์หรือคุณค่าที่สูงกว่า อารมณ์ กับ การตัดสินใจ
- ✓ อำนาจกับการต่อรอง
- ✓ การคิดแบบชนะ-ชนะ
 - แยกคนออกจากปัญหา
 - ระบุวาระและลำดับลำดับความสำคัญของปัญหา ก่อน-หลัง
 - เสนอทางออกและตรวจทานว่าทางออกใดที่ทั้งสองฝ่ายยอมรับ
 - พิจารณาทางเลือกอื่น ๆ ไม่ควรด่วนตัดสินใจ
- ✓ ความยุติธรรมในมุมมองที่แตกต่างกัน
- ✓ มองหา “โอกาส” ใน “วิกฤติ”
- ✓ ปฏิบัติการจิตวิทยาในการไกล่เกลี่ย

การไกล่เกลี่ย

และประνομข้อพิพาท

กฎหมาย ที่เกี่ยวข้อง

01 ข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย

ว่าด้วยการปฏิบัติในการประนีประนอมข้อพิพาท
ของคณะกรรมการหมู่บ้าน พ.ศ. ๒๕๓๐

02 กฎกระทรวงว่าด้วยการไกล่เกลี่ย

ว่าด้วยการไกล่เกลี่ยและประนีประนอมข้อพิพาททางแพ่ง พ.ศ. ๒๕๕๐
ว่าด้วยการไกล่เกลี่ยความผิดที่มีโทษทางอาญา พ.ศ. ๒๕๕๑

03 พระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒

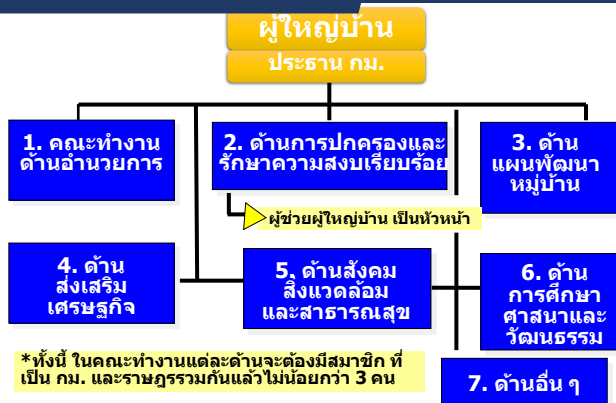
04 การไกล่เกลี่ยตามประมวลกฎหมาย

วิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา ๒๐ ตรี

ข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการปฏิบัติในการประนีประนอม ข้อพิพาทของคณะกรรมการหมู่บ้าน พ.ศ. ๒๕๓๐

- ☐ รูปแบบการไกล่เกลี่ย
- ☐ หลักเกณฑ์และเงื่อนไข
- ☐ การดำเนินการ
- ☐ ผลทางกฎหมาย

...โครงสร้างของ กม. ...

รูปแบบการไกล่เกลี่ย

ผู้ไกล่เกลี่ยประนีประนอม

คณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.)

จำนวนไม่น้อยกว่า 2 คน

ทำหน้าที่ประนีประนอมฯ

ที่ปรึกษา

- นายอำเภอ ปลัดอำเภอ
- ข้าราชการตำรวจตั้งแต่ ร้อยตำรวจตรีขึ้นไป
- พนักงานงานอัยการ

หลักเกณฑ์และเงื่อนไข

ข้อพิพาท

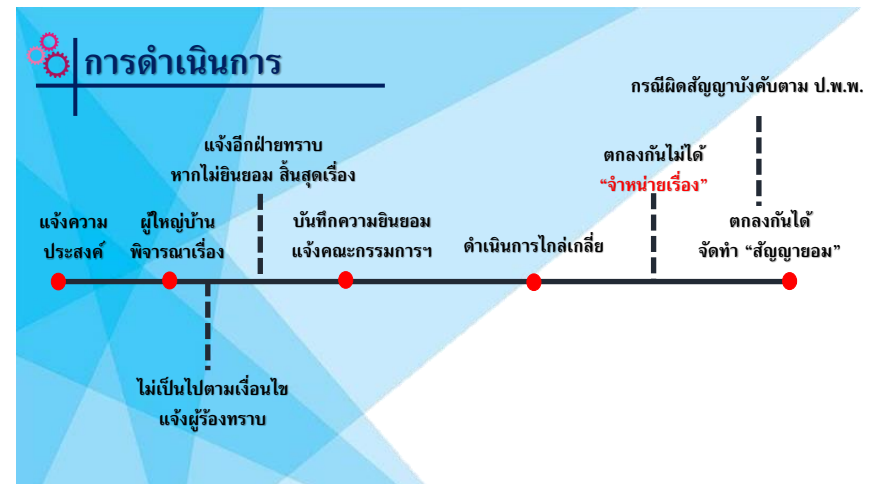
- ❑ ข้อพิพาททางแพ่ง หรือ
- ❑ ข้อพิพาททางอาญาอันเป็นความผิดอันยอมความกันได้

ข้อพิพาทเกิดขึ้นในหมู่บ้าน หรือ คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีภูมิลำเนาในหมู่บ้าน

คู่พิพาท

✓

คู่กรณีทั้งสองฝ่ายตกลงให้ คณะกรรมการหมู่บ้าน ประนีประนอมข้อพิพาท

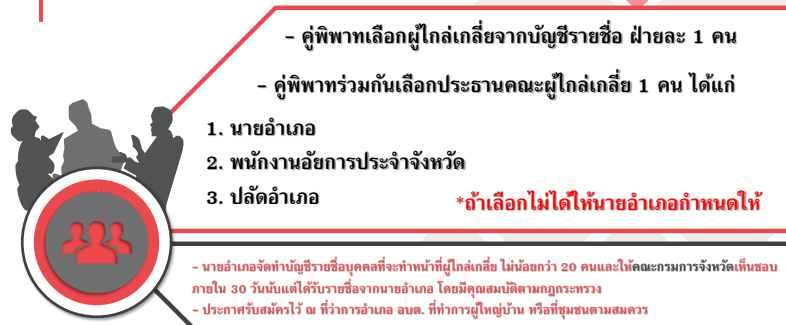
ผลทางกฎหมาย

- ❑ กรณีตกลงกันได้ : ให้จัดทำสัญญาประนีประนอมความขึ้น 4 ฉบับ (บังคับภายใต้ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์)
 - คู่พิพาทเก็บไว้ฝ่ายละฉบับ
 - ผู้ใหญ่บ้านเก็บ 1 ฉบับ
 - อำเภอเก็บ 1 ฉบับ
- ❑ กรณีตกลงกันไม่ได้ ให้ดำเนินการยุติเรื่องและรายงาน นายอำเภอทราบ

กฎกระทรวงว่าด้วยการไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาททางแพ่ง พ.ศ. ๒๕๕๓

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖๑/๒ วรรคหก แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔

รูปแบบการไกล่เกลี่ย

หลักเกณฑ์และเงื่อนไข

หลักเกณฑ์และเงื่อนไข

ขั้นตอนการดำเนินการ

ผลทางกฎหมาย

- ☐ สัญญาประนีประนอมยอมความที่เกิดขึ้น (ต้องไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน) มีผลบังคับเสมือนคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ
- ☐ อายุความสะดุดหยุดลง ในวันที่คู่พิพาทแจ้งความประสงค์
- ☐ กรณีมีการผิดสัญญา
 1. คู่พิพาทยื่นคำร้องต่อพนักงานอัยการที่มีเขตอำนาจรับผิดชอบในท้องที่อำเภอที่ดำเนินการไกล่เกลี่ยและประนีประนอมข้อพิพาทนั้น และ
 2. ให้นักงานอัยการดำเนินการยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจ ภายใน 3 ปี เพื่อให้ออกคำสั่งบังคับให้ตามสัญญาประนีประนอมยอมความ

กฎกระทรวงว่าด้วยการไกล่เกลี่ยความผิดที่มีโทษทางอาญา พ.ศ. ๒๕๕๓

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖๑/๓ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔

รูปแบบการไกล่เกลี่ย

นายอำเภอ หรือ ปลัดอำเภอที่ได้รับมอบหมาย
เป็น “ผู้ไกล่เกลี่ย”

หลักเกณฑ์และเงื่อนไข

ความผิด

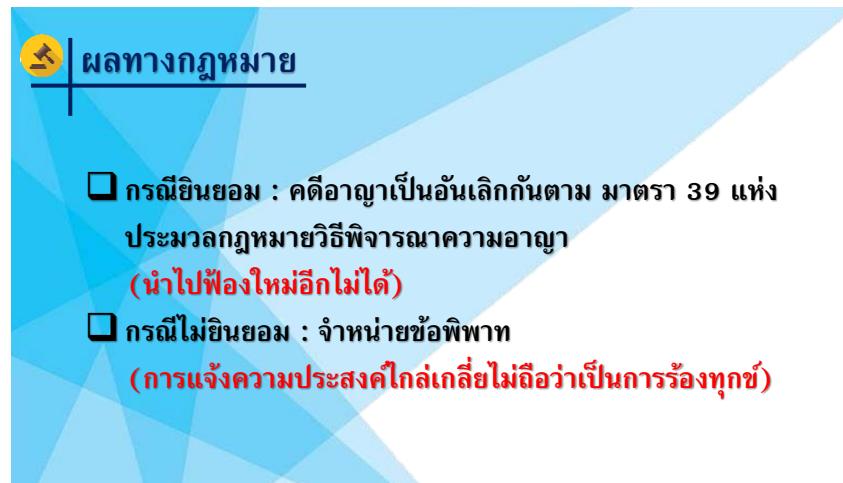
- ☐ คดีอาญาอันยอมความกันได้
- ☐ มิใช่ความผิดเกี่ยวกับเพศ
- ☐ ความผิดเกิดขึ้นในเขตอำเภอ

คู่พิพาท

ผู้เสียหายและผู้ถูกกล่าวหา
ยินยอมหรือแสดงความจำนง

ข้อพิพาททางอาญา

๑. ตกลงกันได้ คดีอาญาเป็นอันเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

๒. ตกลงกันไม่ได้ ให้จำหน่ายข้อพิพาท

ข้อเปรียบเทียบ

๓. ผลลัพธ์

ข้อพิพาททางแพ่ง

๑. ตกลงกันได้ ให้ทำเป็น “สัญญาประนีประนอมยอมความ”

๒. ข้อตกลงมีผลเช่นเดียวกับ “คำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ”

๓. ตกลงกันไม่ได้ ให้จำหน่ายข้อพิพาท

พระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒

01

การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทโดยหน่วยงานของรัฐ

หลักเกณฑ์และเงื่อนไข

ข้อพิพาททางอาญา

คู่พิพาททั้งสองฝ่ายสมัครใจตกลงยินยอมเข้าสู่กระบวนการ

- ☐ ความผิดอันยอมความได้
- ☐ ความผิดลหุโทษ ตาม ป.อาญา มาตรา 390-395 และมาตรา 397
- ☐ ความผิดลหุโทษอื่นที่ไม่กระทบต่อส่วนรวม

ข้อพิพาททางแพ่ง

- ☐ ที่ดินที่มีข้อพิพาทเกี่ยวกับกรรมสิทธิ์
- ☐ มรดก
- ☐ เรื่องอื่นๆ ที่มีทุนทรัพย์ไม่เกิน 5 ล้านบาท

✗

ไม่รวมถึง : สิทธิแห่งสภาพบุคคล / สิทธิในครอบครัว / กรรมสิทธิในอสังหาริมทรัพย์

02

การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาในชั้นการสอบสวน

หลักเกณฑ์และเงื่อนไข

ข้อพิพาททางอาญา

คู่พิพาททั้งสองฝ่ายสมัครใจตกลงยินยอมเข้าสู่กระบวนการ

- ☐ ความผิดลหุโทษ ตาม ป.อาญา มาตรา 390-395 และมาตรา 397
- ☐ ความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกิน 3 ปี ตามมาตรา 294 วรรคหนึ่ง มาตรา 295 มาตรา 296 มาตรา 299 วรรคหนึ่ง มาตรา 300 และมาตรา 334

ข้อพิพาททางแพ่ง

- ☐ ความผิดอันยอมความได้
- ☐ ความผิดลหุโทษอื่นที่ไม่กระทบต่อส่วนรวม

✗

ไม่รวมถึง : ข้อพิพาททางแพ่ง

หลักเกณฑ์และเงื่อนไข

03

การไกล่เกลี่ย
ข้อพิพาท
ภาคประชาชน

คู่พิพาททั้งสองฝ่ายสมัครใจ
ตกลงยินยอมเข้าสู่กระบวนการ

ข้อพิพาททางอาญา

- ☐ ความผิดอันยอมความได้
- ☐ ความผิดสุทโธ ตาม ป.อาญา มาตรา 390-395 และมาตรา 397
- ☐ ความผิดสุทโธอื่นที่ไม่กระทบต่อส่วนรวม

*คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีภูมิฐานะ / สถานที่เกิดข้อพิพาท

ข้อพิพาททางแพ่ง

- ☐ ที่ดินที่มีใช้ข้อพิพาทเกี่ยวกับกรรมสิทธิ์
- ☐ มรดก
- ☐ เรื่องอื่นๆ ที่มีทุนทรัพย์ไม่เกิน 5 แสนบาท

ไม่รวมถึง : สิทธิแห่งสภาพบุคคล / สิทธิในครอบครัว / กรรมสิทธิ์ในอสังหาริมทรัพย์

หลักการดำเนินการ

ไกล่เกลี่ย

01 แจ้งความประสงค์
หากไม่เข้าหลักเกณฑ์ : ให้จำหน่ายเรื่อง/ส่งต่อหน่วยงาน

02 เตรียมการไกล่เกลี่ย
- แต่งตั้ง (เลือก) ผู้ไกล่เกลี่ย
- แจ้งสิทธิต่างๆ

03 เปิดประชุมไกล่เกลี่ย รวบรวมข้อมูลและสร้างทางเลือก

04 แก้ปัญหาและหาทางออก

05 ปิดประชุมไกล่เกลี่ย

แพ่ง : บันทึกข้อตกลง หากไม่ปฏิบัติตามขอศาลออกคำบังคับ
อาญา : สิทธินาคดีอาญามาฟ้องร้อง

ผลทางกฎหมาย

กรณีปฏิบัติตามข้อตกลงระงับข้อพิพาท

ข้อพิพาททางแพ่ง

บันทึกข้อตกลงระงับข้อพิพาทไว้เป็นลายลักษณ์อักษร

ข้อพิพาททางอาญา

สิทธินำคดีอาญามาฟ้องร้อง

กรณีไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงระงับข้อพิพาท

ข้อพิพาททางแพ่ง

คู่กรณีฝ่ายที่เรียกร้องอาจยื่นคำร้องขอต่อศาล
เพื่อให้บังคับตามข้อตกลงระงับข้อพิพาทได้

ข้อพิพาททางอาญา

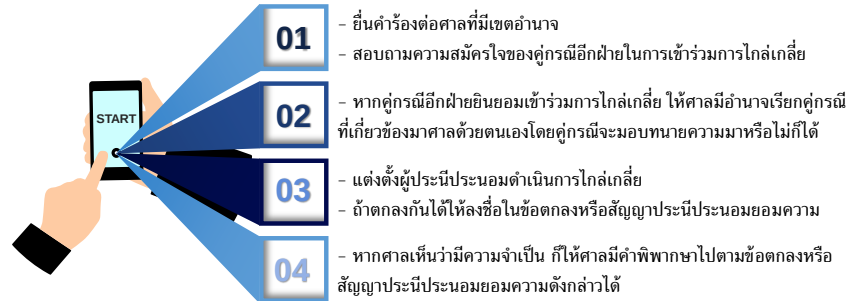
ให้พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการหรือศาล
สอบสวน สืบคดี หรือพิจารณาพิพากษาคดีต่อไป

* การไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางอาญาไม่ตัดอำนาจของพนักงานสอบสวนที่จะทำการสอบสวนต่อไป

การไกล่เกลี่ย
ตามประมวลกฎหมาย
วิธีพิจารณาความแพ่ง
มาตรา ๒๐ ตรี

การใกล้เคียงข้อพิพาทก่อนฟ้องคดี

* คำสั่งของศาลที่ออกตามความในมาตรานี้ให้เป็นที่สุด

ข้อดีของการใกล้เคียงข้อพิพาทก่อนฟ้องคดี

พิธีลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการ
และส่งเสริมการไกล่เกลี่ยและระงับข้อพิพาททางเลือก

นายพงษ์เดช วานิชิตกุล
อธิบดีกรมการปกครอง
สำนักงานศาลยุติธรรม

นายพิริยะ จันทกุล
อธิบดีกรมการปกครอง
กรมการปกครอง

นายสรณ์อัฒม์ อนธิพันธ์
อธิบดีคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค
สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค

มติที่ประชุมคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษานิติศาสตร์และการศึกษานิติศาสตร์

ครั้งที่ ๑๖

วันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๖๔

๑. สนับสนุนการเชื่อมโยงเครือข่ายการไกล่เกลี่ย
 ก่อนฟ้องและกระบวนการทางอนุญาโตตุลาการ ศย.
 การไกล่เกลี่ยของ ศตอ. ปด. และ สดบ. รวมทั้งการ
 ส่งต่อกรณีพิพาทระหว่างกันตามความเหมาะสม

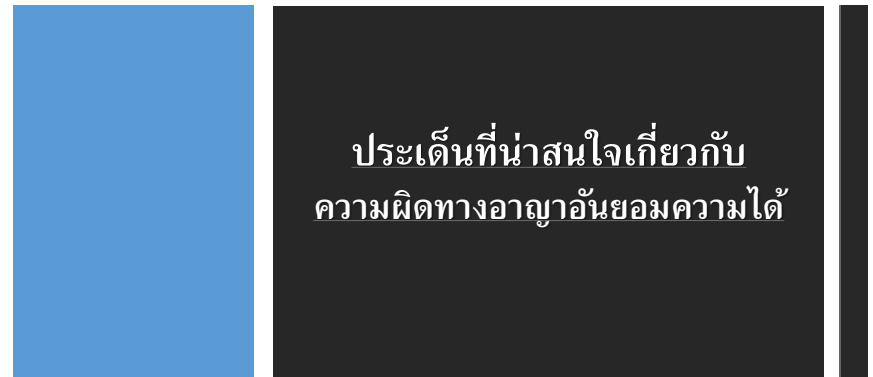
๒. ร่วมมือทางวิชาการในการให้ความรู้เกี่ยวกับ
 กระบวนการระงับข้อพิพาทของศาล รวมทั้งการ
 พัฒนาบุคลากร

๓. ร่วมกันส่งเสริม เผยแพร่และประชาสัมพันธ์ให้
 ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการระงับข้อพิพาทในรูปแบบ
 ต่างๆ ให้แก่ประชาชน

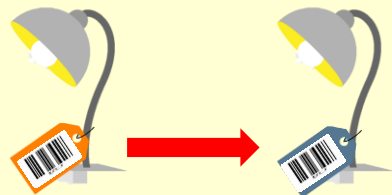
ตัวอย่างที่ 1

เปลี่ยนป้ายราคา

คำพิพากษาศาลฎีกาที่
6892/2542

ลูกจ้างเปลี่ยนเอาป้ายราคา (Barcode) โคมไฟตั้งโต๊ะราคา 1,785 บาท ออก แล้วนำป้ายราคา (Barcode) โคมไฟอื่นซึ่งติดราคา 134 บาท มาติดแทน แล้วมอบให้คนรู้จักนำไปชำระราคาแก่พนักงานเก็บเงิน

มีความผิดฐานใด

ตัวอย่างที่ 1

เปลี่ยนป้ายราคา

คำพิพากษาศาลฎีกาที่
6892/2542

การกระทำความผิดเป็นการหลอกลวงพนักงานเก็บเงิน

โดยทุจริต โดยแสดงข้อความอันเป็นเท็จ

ว่า “ราคาโคมไฟตั้งโต๊ะของกลางมีราคา 134 บาท ให้พนักงานหลงเชื่อและยินยอมมอบโคมไฟตั้งโต๊ะให้จำเลย โดยรับเงินไว้เพียง 134 บาท”

การกระทำของลูกจ้างดังกล่าวเป็นการแสดงข้อความอันเป็นเท็จอยู่ในตัว และการกระทำโดยมีเจตนาหลอกลวงพนักงานเก็บเงินของผู้เสียหายให้ยินยอมมอบโคมไฟตั้งโต๊ะของกลางให้จำเลย

ความผิดฐานฉ้อโกง

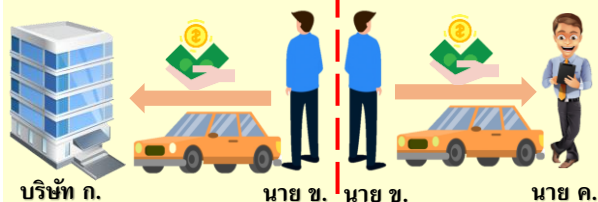
ตัวอย่างที่ 2

ขายรถแต่ยังไม่ส่งมอบ
เทียบคำพิพากษาศาลฎีกาที่
4781/2555

บริษัท ก. ตกลงขายรถยนต์กระบะให้แก่ นาย ข. โดยมีเงื่อนไขว่า “บริษัท ก. จะโอนทะเบียนให้ นาย ข. ต่อเมื่อนาย ข. ชำระราคารถยนต์ครบถ้วนแล้ว”

แต่ต่อมา นาย ข. ได้ขายรถยนต์คันดังกล่าวให้แก่ นาย ค. ซึ่งในขณะนั้น นาย ข. ยังชำระราคารถยนต์ไม่ครบถ้วน

เป็นความผิดฐานใด

ตัวอย่างที่ 2

ขายรถแต่ยังไม่ส่งมอบ
เทียบคำพิพากษาศาลฎีกาที่
4781/2555

1.กรรมสิทธิ์ในรถยนต์ยังไม่ตกเป็นของนาย ข. ดังนั้นนาย ข.เป็นผู้ครอบครองรถหลังจากมีการทำสัญญาซื้อขายกับบริษัท ก. เป็นเพียงการครอบครองรถยนต์กระบะไว้แทนบริษัท ก. เท่านั้น นาย ข. ไม่ใช่เจ้าของกรรมสิทธิ์ที่แท้จริง

2.นาย ข. ได้ขายรถคันดังกล่าวแก่นาย ค. และไม่ส่งมอบรถกระบะคืน น่าเชื่อว่านาย ข. มีเจตนาเบียดบังปกปิดและซุกซ่อนรถยนต์กระบะโดยมีเจตนาที่จะไม่ส่งมอบคืนแก่บริษัท ก.

ความผิดฐานยักยอก

ตัวอย่างที่ 3

หลอกว่าทอนเงินไม่ครบ

เทียบเคียงคำพิพากษา
ศาลฎีกาที่ 1514/2508

นาย ก. ได้เข้าไปซื้อขนมไข่มุกในร้านของนาง ข. จำนวน 1 แก้ว ราคา 50 บาท โดยจ่ายเงินด้วยธนบัตรใบละ 1000 บาท นาง ข. จึงหยิบเงินทอนให้ 950 บาท **นาย ก. รับเงินทอนมาและใช้จังหวะเวลาที่นาง ข. ให้บริการลูกค้าคนต่อไปซ่อนธนบัตร 500 บาท** เก็บไว้ในกระเป๋าทิ้ง และ **พูดกับนาง ข. ว่าทอนเงินให้ตนไม่ครบขาดไป 500 บาท** นาง ข. จึงรับเงินทอนกลับไปดูก็เห็นว่าขาดไปจริง **นาง ข. จึงให้เงินนาย ก. ไปอีก 500 บาท** นาย ก. พอได้เงินก็รีบหนีออกจากร้านไป เมื่อปิดร้านนาง ข. พบว่าเงินหายไป 500 บาท

เป็นความผิดฐานใด

ตัวอย่างที่ 3

หลอกว่าทอนเงินไม่ครบ

เทียบเคียงคำพิพากษา
ศาลฎีกาที่ 1514/2508

การที่นาย ก. ได้กระทำลงไปในนั้น **เป็นการกระทำโดยมีเจตนาเพื่อต้องการเงินของนาง ข. โดยใช้อุบาย** เพื่อนาง ข. จะได้ทอนเงินไปให้ เพื่อตนจะได้ฉวยเอาไว้ 500 บาท โดยการซื้อขนมไข่มุกนั้นเป็นฉากบังหน้าอันเป็นเท็จ เพื่อหลอกลวงให้ได้ไปซึ่งทรัพย์สินคือเงินที่ทอนให้เพราะหลงเชื่อในการหลอกลวงนั้น

ความผิดฐานฉ้อโกง

ตัวอย่างที่ 4

รับโอนเพราะไม่อยากคืน

เทียบเคียงคำพิพากษา
ศาลฎีกาที่ 12250/2557

นายมรกตครอบครองที่ดินมีโฉนดและมีชื่อของนายมรกตเป็นเจ้าของอยู่ในโฉนด โดย**ที่ดินแปลงดังกล่าวเป็นของนายทับทิมยอมให้นายมรกตใส่ชื่อไว้แทน** เมื่อนายทับทิมขอให้นายมรกตโอนที่ดินให้แก่ตน นายมรกตไม่ยอม นายทับทิมจึงแจ้งว่าจะไปฟ้องขอให้ศาลบังคับนายมรกตไปจดทะเบียนโอนที่ดินให้แก่ตน

ในระหว่างที่จะไปดำเนินคดีนายมรกต**รีบโอนขายที่ดินให้แก่นายพลอย** โดยนายพลอยไม่ทราบความจริงที่ดินเป็นของนายทับทิม เพิ่งมาทราบในภายหลังจากรับโอนที่ดินมาแล้ว

ตัวอย่างที่ 4

รับโอนเพราะไม่อยากคืน

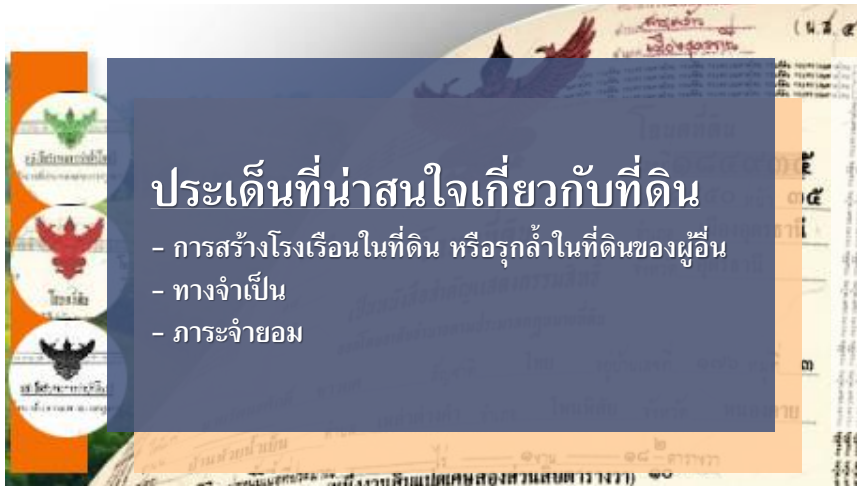
เทียบเคียงคำพิพากษา
ศาลฎีกาที่ 12250/2557

นายมรกตครอบครองที่ดินของนายทับทิมได้เอาที่ดินของนายทับทิมไปขายให้นายพลอย **เป็นการเบียดบังทรัพย์สินของผู้อื่นโดยทุจริต** นายมรกตจึงมีความผิดฐาน**ฉ้อโกง**

ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 352 วรรคแรก

เมื่อการโอนดังกล่าวได้กระทำขณะที่นายทับทิมจะฟ้องบังคับให้นายมรกตโอนที่ดินให้แก่ตน และแม้ยังมีข้อโต้แย้งกรรมสิทธิ์ ถือว่านายทับทิมอยู่ในฐานะเจ้าหนี้ที่มีอำนาจจะฟ้องนายมรกตแล้ว

การที่นายมรกตโอนที่ดินไปให้นายพลอยเพื่อมิให้นายทับทิมได้รับชำระหนี้ จึงเข้าองค์ประกอบของความผิดฐานฉ้อโกง **เจ้านี้** ตามมาตรา 350 ด้วย

ประเด็นที่น่าสนใจเกี่ยวกับที่ดิน

- การสร้างโรงเรียนในที่ดิน หรือรुकล้าในที่ดินของผู้อื่น
- ทางจำเป็น
- ภาระจำยอม

การสร้าง “โรงเรียน” ในที่ดิน หรือรुकล้าในที่ดินของผู้อื่น

- ผลทางกฎหมาย
- ทางออกของปัญหา

การสร้าง “โรงเรียน” ในที่ดิน หรือรुकล้าในที่ดินของผู้อื่น

สุจริต (ม.1310)

ผู้ปลูกสร้างได้สร้างโรงเรียนลงในที่ดินโดย **ไม่ทราบ**ว่า **ที่ดินเป็นของผู้อื่น** แต่เข้าใจว่าเป็นที่ดินของตนโดยเชื่อว่าตนมีสิทธิสร้างโรงเรียนในที่ดินนั้นได้โดยชอบ และความ **สุจริตจะต้องมีอยู่ตั้งแต่ลงมือสร้างจนกระทั่งสร้างเสร็จสมบูรณ์**

(ฎ.10041/2560, ฎ.6607/2559)

ไม่สุจริต (ม.1311)

- รู้อยู่แล้วว่า **ที่ดินแปลงนั้นเป็นของผู้อื่น** ไม่ใช้ของตนเอง ตนไม่มีสิทธิที่จะสร้าง

- กรณีที่ขณะลงมือสร้างผู้สร้างสุจริต แต่ก่อนที่จะสร้างเสร็จ ผู้สร้างมาทราบว่าที่ดินแปลงนั้นเป็นของผู้อื่น

- รู้ว่าที่ดินดังกล่าว **ยังไม่เป็นสิทธิของตนโดยสมบูรณ์**

(ฎ.6607/2559)

การสร้าง “โรงเรียน” ในที่ดิน หรือรुकล้าในที่ดินของผู้อื่น

ผลการสร้างโดยสุจริต ม. 1310

ในกรณีที่เจ้าของที่ดินประมาณเงินแล้ว

- เจ้าของที่ดินเป็นเจ้าของโรงเรียน และต้องใช้ค่าแห่งที่ดินเฉพาะเพียงส่วนที่เพิ่มขึ้นเพราะการสร้างโรงเรียนให้ผู้สร้าง (ราคาที่ดินเปล่าก่อนหลังมีโรงเรียน)

ในกรณีที่เจ้าของที่ดินไม่ได้ประมาณเงินแล้ว

เจ้าของที่ดินจะมีสิทธิเลือกดังนี้

1. เจ้าของที่ดินเป็นเจ้าของโรงเรียน ยอมรับเอาโรงเรียนและใช้เงินค่าแห่งที่ดินที่เพิ่มขึ้น **หรือ**
2. บอกรื้อโรงเรียน และเรียกให้ผู้สร้างรื้อถอนโรงเรียน แล้วทำที่ดินให้เป็นตามเดิม แต่ถ้ารื้อไม่ได้ เพราะต้องใช้เงินจำนวนมาก เจ้าของที่ดินจะเรียกให้ผู้สร้างโรงเรียนซื้อที่ดินทั้งหมด หรือแต่บางส่วนตามราคาท้องตลาดก็ได้

การสร้าง “โรงเรียน” ในที่ดิน หรือรुकัล้าที่ดินของผู้อื่น

ผลการสร้างโดยไม่สุจริต ม. 1311

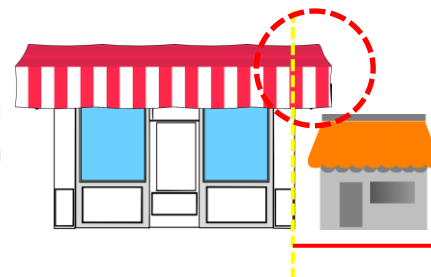
หลัก : ผู้สร้าง **ต้องรื้อถอนออกไป** ไม่ว่าจะต้องเสียค่าใช้จ่ายมากเพียงใด
แต่ถ้าเจ้าของที่ดินจะ **เรียกให้ส่งมอบตามที่เป็นอยู่** เจ้าของที่ดินต้องเลือก !!!!

- เลือกที่จะ **ชดเชยราคาโรงเรียน** ให้กับผู้สร้าง หรือ
- เลือกที่จะ **ใช้ค่าแห่งที่ดินเพียงที่เพิ่มขึ้น** เพราะสร้างโรงเรียนนั้นให้แก่ผู้สร้าง

การสร้าง “โรงเรียน” รุกัล้า(ส่วนน้อย)ในที่ดินของผู้อื่น

โรงเรียนส่วนน้อยรุกัล้า (< 50%)
เข้าไปในที่ดินของผู้อื่น เช่น ชายคาบ้าน
กันสาด ครีว ฐานรากโรงเรียนรุกัล้า
เข้าไปในที่ดินของผู้อื่น (ม. 1312)

ผลทางกฎหมาย

สร้างโดยสุจริต

- ผู้สร้างเป็นเจ้าของโรงเรียน + ใช้เงินแก่เจ้าของที่ดินปันค่าใช้ดิน
- จดทะเบียนการจ่ายอม ถ้าภายหลังโรงเรียนสลายไปทั้งหมดเจ้าของที่ดินจะเรียกให้เพิกถอนการจดทะเบียนก็ได้

สร้างโดยไม่สุจริตหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง

- เจ้าของที่ดินมีสิทธิเลือกใช้การตามวรรคหนึ่ง หรือ
- จะเรียกให้ผู้สร้างรื้อถอนออกไปแล้วทำที่ดินให้ป็นตามเดิม โดยผู้สร้างเป็นผู้ออกค่าใช้จ่าย

75

ทางจำเป็น

เหตุที่จะเกิดทางจำเป็น (มาตรา 1349)

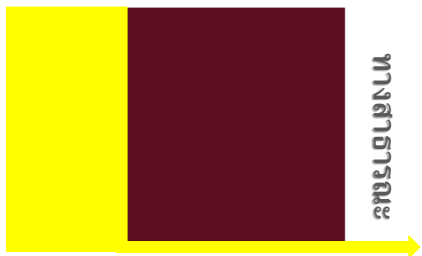
- 1.) ที่ดินแปลงหนึ่งมีที่ดินแปลงอื่นล้อมอยู่จนไม่มีทางออกสู่ทางสาธารณะ
- 2.) ที่ดินแปลงหนึ่งมีทางออกสู่ทางสาธารณะได้ แต่ต้องข้ามสระ บึง หรือทะเล
- 3.) ที่ดินแปลงหนึ่งมีทางออกสู่ทางสาธารณะได้ แต่มีที่ชั้นอันระดับที่ดินกับทางสาธารณะสูงกว่ากันมาก

ข้อจำกัดกรรมสิทธิ์ -> เลือกใช้ให้พอควรแก่ความจำเป็นของผู้มีสิทธิจะผ่าน โดย **ให้เสียหายน้อยที่สุด**

ผู้มีสิทธิจะผ่านในทางจำเป็นต้อง **ใช้ค่าทดแทน** ให้เจ้าของที่ดินที่ต้องเปิดทางจำเป็น

76

ให้พอควรแก่ความจำเป็น + ให้เสียหายแต่น้อยที่สุดที่จะเป็นไปได้ + ต้องใช้ค่าทดแทน

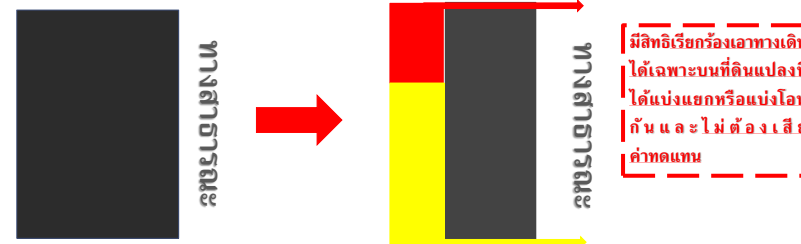

77

ฎ.9325/2553

เดิมที่ดินต้องเป็นที่ดินแปลงใหญ่แปลงเดียวมาก่อนและมีทางออกสู่ทางสาธารณะ แล้วต่อมา มีการแบ่งแยกที่ดินแปลงใหญ่นั้นออกเป็นหลายแปลง ทำให้มีที่ดินแปลงหนึ่งแปลงใดไม่มีทางออกสู่ทางสาธารณะ (มาตรา 1350)

78

ภาระจำยอม

- เมื่อสังหาริมทรัพย์ 2 อสังหาริมทรัพย์ขึ้นไป และไม่จำเป็นต้องอยู่ติดกัน
- อสังหาริมทรัพย์ทั้งสองอสังหาริมทรัพย์จะต้องต่างเจ้าของกัน
- ภาระทรัพย์สินต้องรับกรรมบางอย่างหรือต้องงดเว้นการใช้สิทธิบางอย่างเพื่อประโยชน์แก่สามยทรัพย์
- การได้มา : ทางนิติกรรม และทางอายุความ

เช่น ยอมให้มีทางเดิน หรือ ทางน้ำ ยอมให้ขายคา หรือ หน้าต่างบุคคลอื่น
ล้ำเข้ามาในที่ดินของตน ยอมที่จะไม่ปลูกสร้างอาคาร ปิดบังแสงสว่าง ทาง
ลม แก่ที่ดินข้างเคียง

การลื่นไปของภาระจำยอม

ภาระจำยอมดังกล่าวจะลื่นไปเมื่อ

1. ภาระทรัพย์สินหรือสามยทรัพย์สลายไปทั้งหมด หรือ
2. ลื่นไปเพราะไม่ได้ใช้สปี หรือ
3. ลื่นไปเพราะภาระจำยอมนั้นหมดประโยชน์แก่สามยทรัพย์

80

ประเด็นที่น่าสนใจเกี่ยวกับการกู้ยืมเงิน

- หลักฐานการกู้ยืมเงิน
- ความสมบูรณ์ของหนี้ที่ทำการกู้ยืม

ประเด็นที่น่าสนใจเกี่ยวกับมรดก

- การแบ่งมรดก
- พันัยกรรม

การรับมรดก

โดยหลักแล้วเมื่อเจ้ามรดกถึงแก่ความตาย การแบ่งสันปันส่วนกองมรดกแก่ทายาทนั้นต้องกระทำไปเป็นขั้นตอน กล่าวคือ

กองมรดก -> พันัยกรรม -> ทายาทโดยธรรม

ทายาทโดยธรรม

- (1) ผู้สืบสันดาน (ถือเอาความชอบด้วยกฎหมายเป็นหลัก)
- (2) บิดามารดา (ถือเอาความชอบด้วยกฎหมายเป็นหลัก)
- (3) พี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน
- (4) พี่น้องร่วมบิดา หรือร่วมมารดาเดียวกัน
- (5) ปู่ ย่า ตา ยาย
- (6) ลุง ป้า น้า อา

- คู่สมรสเป็นทายาทโดยธรรมของเจ้ามรดก แต่คู่สมรสนี้จะต้องเป็นคู่สมรสที่ถูกต้องตามกฎหมายเท่านั้น และความเป็นคู่สมรสจะต้องมีอยู่ในขณะที่เจ้ามรดกถึงแก่ความตายด้วย
- คู่สมรสนี้ย่อมได้รับมรดกเสมอ และเมื่อมีคู่สมรส การแบ่งมรดกจึงต้องบังคับตามกฎหมายมาตรา 1635 คู่สมรสนี้ย่อมได้รับมรดกเสมอ ทายาทโดยธรรมส่วนญาติย่อมไม่ตัดคู่สมรสออกได้

กรณีตามมาตรา	หลักเกณฑ์	ผล : คู่สมรสได้รับส่วนแบ่ง
มาตรา 1635 (1)	1) มีทายาทตาม 1629(1)+คู่สมรส 2) มีทายาทตาม 1629(1)+1629(2)+คู่สมรส	ได้รับเสมือนหนึ่งทายาทชั้นบุตร (หนึ่งส่วน)
มาตรา 1635 (2)	1) มีทายาทตาม 1629(2)+คู่สมรส 2) มีทายาทตาม 1629(3)+คู่สมรส	ได้รับทั้งหนึ่ง
มาตรา 1635 (3)	1) มีทายาทตาม 1629(4)+คู่สมรส 2) มีทายาทตาม 1629(5)+คู่สมรส 3) มีทายาทตาม 1629(6)+คู่สมรส	ได้รับสองในสามส่วน
มาตรา 1635 (4)	1) ไม่มีทายาทตาม 1629 แต่มีคู่สมรส	ได้รับทั้งหมด

พินัยกรรม

แบบพินัยกรรม	ข้อความ	ลงชื่อ	พยาน	หมายเหตุ
ธรรมดา	เขียน/พิมพ์	ลายเซ็น ลายนิ้วมือ	อย่างน้อย 2 คน	พยานห้ามพิมพ์ ลายนิ้วมือ
เขียนเอง	เขียน	ลายเซ็น	อย่างน้อย 2 คน	เขียนเองเท่านั้น
ฝ่ายเมือง	เขียน/พิมพ์	ลายเซ็น ลายนิ้วมือ	-	รับรองโดย นายอำเภอ/ผอ.เขต
เอกสารลับ	เขียน/พิมพ์	ลายเซ็น	2 คน	ใส่ซองปิดผนึก ให้นายอำเภอ/ ผอ.เขตเก็บไว้
วาจา	-	-	2 คน	พยานนำไปแจ้ง นายอำเภอ/ผอ.เขต

ผู้จัดการมรดก

ผู้จัดการมรดกโดยพินัยกรรม

ผู้จัดการมรดกโดยคำสั่งศาล

ผู้จัดการมรดกโดยทายาทตกลงกันตั้งขึ้น

ฎ.4720/2541 มีฐานะเป็น “ตัวแทน” ของทายาท ไม่ใช่ “ผู้แทน”

คุณสมบัติผู้จัดการมรดก

บุคคลต่อไปนี้จะเป็นผู้จัดการมรดกไม่ได้

- (๑) ผู้ซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะ
- (๒) บุคคลวิกลจริต หรือบุคคลซึ่งศาลสั่งให้เป็น
ผู้เสมือนไร้ความสามารถ
- (๓) บุคคลซึ่งศาลสั่งให้เป็นคนล้มละลาย

ข้อพิพาททางแพ่งอื่นที่น่าสนใจ

- กู้ยืมเงิน
- ค่าประกัน จำนอง
- ขายฝากที่ดิน

กู้ยืมเงิน

กู้ยืมเกินกว่า 2,000 บาท จะต้อง

1. มีหลักฐานเป็นหนังสือ
 - ทำภายหลังการกู้ยืมเงินก็ได้ (ฎ. 2161/2542)
 - ลงลายมือชื่อผู้กู้ยืมเงิน
 - มีข้อความ "ได้มอบเงินแล้ว จำนวน ..."
2. ลงลายมือชื่อผู้กู้ยืม
 - มีหน้าอื่นจะต้องชำระแก่ผู้ให้กู้ (ฎ.3871/2536)

** หากไม่มี 1+2 ฟ้องร้องบังคับคดีไม่ได้
แม้จะมีพฤติการณ์อื่น ๆ ที่แสดงได้ว่าการกู้ยืมเงิน เช่น การให้เช็คฉ้อฉล (ฎ.3874/2549)

ข้าพเจ้าได้กู้ยืมเงินจากนาย **วราย มั่งคั่ง**
เป็นเงินจำนวน **2,001 บาท**
โดยได้รับเงินครบถ้วน
โดยคิดดอกเบี้ยร้อยละ 15 ต่อปี
และจะคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยในวันที่
15 ส.ค. 2562

ลงชื่อสุดจน..... ผู้กู้
นางสุดจน ยากแค้น

กู้ยืมเงิน

ดอกเบี้ยในสัญญากู้ยืมเงิน (ฎ.12738/2555)

“ห้ามมิให้คิดดอกเบี้ยเกินร้อยละ 15 ต่อปี (1.25 ต่อเดือน)”

คู่สัญญาไม่ได้ตกลงกันกำหนดอัตราดอกเบี้ยไว้ แต่ไม่ได้ระบุให้คิดดอกเบี้ยในอัตราเท่าใด
เช่นนี้ จึงต้องเป็นไปตามมาตรา 7 ที่บัญญัติ ให้ใช้อัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี

** แต่หาก **คิดดอกเบี้ยเกินอัตรา** ดังกล่าว จะเป็นความผิดต่อ พ.ร.บ.ห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา พ.ศ. 2560 มาตรา 4 (1) ส่งผลให้ **ดอกเบี้ยทั้งหมดจึงตกเป็นโมฆะทั้งหมด** (เทียบฎ. 4272/2545)

ค่าประกัน

สัญญาที่บุคคลภายนอกผูกพันตนต่อเจ้าหนี้ เพื่อชำระหนี้ ในเมื่อลูกหนี้ไม่ชำระ

สัญญา 1 ล้านบาท

ราย

จำ

จำนำ

ค่าประกัน

สัญญาค่าประกัน

สัญญาที่บุคคลภายนอกผูกพันตนต่อเจ้าหนี้ เพื่อชำระหนี้ ในเมื่อลูกหนี้ไม่ชำระ

- ไม่มีแบบ แต่ต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือ
ลงลายมือชื่อผู้ค้ำประกัน

- ค่าประกันได้แต่ใน “หนี้ที่สมบูรณ์” =
หนี้ต้องไม่โมฆะ

จำนอง

สัญญาจำนอง

กรณีที่บุคคลหนึ่งไปสัญญากับเจ้าหนี้ว่า
หากลูกหนี้ไม่ชำระหนี้ เจ้าหนี้มีสิทธิที่จะบังคับ
ชำระหนี้เอาจากทรัพย์สินดังกล่าวก่อนเจ้าหนี้คนอื่น

- สัญญาจำนองนั้นต้องทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่
- จำนองได้แต่ใน "หนี้ที่สมบูรณ์" = หนี้ที่ไม่โมฆะ

83

ขายฝาก

- ม.491 - สัญญาซื้อขายอย่างหนึ่ง + มีข้อตกลงให้ผู้ขายอาจไถ่ทรัพย์สินนั้นคืนได้ (ฎ.656/2517)
- * นำบทบัญญัติเรื่องซื้อขายมาใช้บังคับ : ฎ.120/2559 (ไม่จดทะเบียนเป็นหนังสือต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ : โฆษะ)
- * เมื่อการขายฝากสมบูรณ์ กรรมสิทธิ์โอนไปสู่ผู้ซื้อฝากจนกว่าผู้ขายฝากไถ่ถอนตามกำหนดระยะเวลา (ฎ.656/2517)
- * ผู้ขายฝากอาจไถ่ทรัพย์สินคืนได้ + จดทะเบียนข้อตกลง
- * ต้องไถ่คืนภายในกำหนดเวลา หากไม่ไถ่ภายในกำหนดเวลากรรมสิทธิ์ตกเป็นของผู้ซื้อฝาก (ฎ.576/2518)
- ม.494 (1) ถ้าเป็นอสังหาริมทรัพย์ กำหนดสิบปีนับแต่เวลาซื้อขาย
- (2) ถ้าเป็นสังหาริมทรัพย์ กำหนดสามปีนับแต่เวลาซื้อขาย
- ม.495 หากมีกำหนดเวลาไถ่เกินไปกว่านั้น ท่านให้ลดลงมาเป็นสิบปีและสามปีตามประเภททรัพย์สิน

84

ธณัยนันท์ ทองรอด

โทร. 0-2356-9556

Email : JED@dopa.go.th

หัวหน้ากลุ่มงานศูนย์ดำรงธรรม
ส่วนอำนวยความสะดวก
สำนักงานการสอบสวนและนิติการ
กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

